

IX. KRONIKA

OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA „KODEKS ZOBOWIĄZAŃ – HISTORIA I WSPÓŁCZESNOŚĆ”

W 2013 r. mija 80 lat od wydania Kodeksu zobowiązań, aktu prawnego uznanego za jeden z najwspanialszych owoców procesu unifikacji prawa po odzyskaniu przez Polskę niepodległości – dzieła niezwykle nowoczesnego, odpowiadającego na wyzwania epoki, umiejętnie łączącego odmienne doktryny prawne oraz tradycję najważniejszych europejskich systemów prawa cywilnego. Aby uczcić to wydarzenie, Sekcja Prawa Rzymskiego Towarzystwa Biblioteki Słuchaczy Prawa UJ przy współpracy Katedry Prawa Rzymskiego UJ oraz Koła Naukowego „TI ESTIN ALTHEIA” (UJ), Koła Naukowego „Bona Fides” (UAM), Koła Naukowego „Utriusque Iuris” (UW) i Koła Naukowego Prawa Rzymskiego i Porównawczego (UWr.) zorganizowała ogólnopolską konferencję naukową „Kodeks zobowiązań – historia i współczesność”, która odbyła się 11 I 2013 r. w gmachu krakowskiego *Collegium Maius*. Świętowana rocznica, zgodnie z deklaracjami organizatorów, skłoniła do podjęcia dyskusji nad znaczeniem Kodeksu zobowiązań w kontekście historycznym, dogmatycznym oraz prawnoporównawczym, co wydaje się szczególnie istotne w obliczu paralelnych do wysiłków Komisji Kodyfikacyjnej RP prac zmierzających do ujednoczenia prawa obligacyjnego państw Unii Europejskiej.

Konferencja, objęta honorowym patronatem dziekana WPiA UJ, została otwarta przez prodziekana prof. dr hab. Dorotę Malec. W pierwszej części referaty i komunikaty naukowe wygłosili przedstawiciele czterech ośrodków akademickich: Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (mgr Jan Andrzejewski, Tomasz Bednarek, Diana Ilków, Joanna Kruszyńska, Jarosław Kola, Mikołaj Labijak, Martyna Robakowska, Mateusz Sepełowski), Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie (dr Jan Halberda, mgr Kamil Stolarski, Wojciech Bańczyk, Krzysztof Bokwa, Maciej Borawski, Maciej Zych, Michał Derek, Piotr Łochowski, Katarzyna Łyczko, Iga Pułka, Kamil Sorka), Uniwersytetu Warszawskiego (mgr Mateusz Jerzy Nocuń, Hanna Nowak) i Uniwersytetu Wrocławskiego (mgr Karol Wilk). Prelegenci poruszyli szeroką gamę tematów, poczynając od tak ogólnych jak działalność Komisji Kodyfikacyjnej RP w obszarze prawa zobowiązań i ocena efektów jej prac w ówczesnym czasopiśmiennictwie prawnym, kończąc na analizie poszczególnych przyjętych w Kodeksie zobowiązań roz-

wiązań prawnych. Większość referatów miało charakter komparatystyczny. Referenci porównywali przepisy kodeksu z 1933 do norm prawa rzymskiego, europejskich kodyfikacji, stanowiących inspirację dla twórców kodeksu oraz do Kodeksu cywilnego z 1964, opartego w znacznej mierze na Kodeksie zobowiązań.

Druga część konferencji miała charakter panelu eksperckiego, w którym wzięło udział trzech profesorów z Uniwersytetu Jagiellońskiego, rodzinnie albo naukowo związanych z twórcami lub przedstawicielami doktryny Kodeksu zobowiązań: ks. prof. dr hab. Franciszek Longchamps de Bérier, prof. dr hab. Andrzej M czyński i prof. UJ dr hab. Fryderyk Andrzej Zoll oraz specjalizujący się w tematyce przedwojennej jureprudenckiej dr Adam Redzik. Uczestnicy panelu eksperckiego podjęli zyw  dyskusj  na temat fenomenu Komisji Kodyfikacyjnej RP, która była zdolna do wydania w krótkim czasie tak dobrego dzieła, jakim by  Kodeks zobowi a . Dyskutanci zgodnie uznali, że wchodzący w jej skład profesorowie i adwokaci posiadali szczególne przymioty pozwalające dobrze wykonywa  powierzony im zadanie: doskonale znali rózne systemy prawne, uczestniczyli w międzynarodowym dyskursie cywilistycznym, oraz posiadali wiedz  nie tylko o prawie, ale o całym życiu, które tym prawem miało być regulowane – można to podsumowa  lakonicznym stwierdzeniem ks. prof. F. Longchamps de Bérier, że  wczeszni prawnicy byli od wspólczesnych po prostu lepiej przygotowani pod wzg dem komparatystycznym. Prof. M czyński podkre la  także ogromne znaczenie dla uzyskanego rezultatu przyjętych w Komisji Kodyfikacyjnej RP procedur obradowania, wplywających na jako c aktu oraz niezwyk  determinacj  prof. Ernesta Tilla, przekazaną następnie jego uczniom z prof. Romanem Longchamps de Bérier, g wnym referentem projektu oraz autorem jego uzasadnienia, na czele. Tych obu lwowskich profesorów dr Redzik nazwa  „aniołami stróżami” projektu, natomiast ks. prof. F. Longchamps de Bérier, podkre li , że „prawo ma imię i nazwisko”.

Uczestnicy panelu podkreślili znaczenie, jakie Kodeks zobowi a , przez umiejętną syntez  najważniejszych kodyfikacji cywilnych, odegra  w zakorzenieniu polskiej w europejskiej tradycji prawnej. Prof. F.A. Zoll wyrazi  opini , że Kodeks zobowi a  wprowadzi  prawo polskie do prawdziwie europejskiej tradycji prawnej, umiejscowionej między dwoma „egzotycznymi” systemami Francji i Niemiec. Prof. A. M czyński stwierdzi  za , że choć nie dziedziczymy wlasnej tradycji prawnej, jesteśmy dziedzicami Franza von Zeillera, Jeana- thienne’a, Marie Portalisa i Bernharda Windscheida.

Refleksja nad okolicznościami powstania Kodeksu zobowi a  stała się przyczynkiem do dyskusji o problemach wsp lczesnego prawoznawstwa. Uczestnicy panelu wyrazili swoje opinie na temat jakości polskiej nauki prawa, struktury uniwersytetów, która uniemożliwia tworzenie trwalych zespo w badawczych, sensowności podejmowania dalszych prac kodyfikacyjnych w zakresie prawa cywilnego oraz wyzw n, które przed prawnikami stawia „epoka hiperrzeczywistości”. Konferencj , której uczestnicy bardzo pozytywnie ocenili Kodeks zobowi a , doskonale podsumowuj  słowa prof. Zolla, który uzna  Komisj  Kodyfikacyjną RP za „dynamiczny pomnik” na miarę takich pomników statycznych, jak Kodeks Napoleona czy ABGB – fenomen, który ukszta towa  polsk  kultur  prawną.